

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NOWA

RZECZPOSPOLITA

Gra jest przejrzysta i obrzydliwa

Komu przeszkadza Ignacy Paderewski?

Mentalność „zaplutych kartów” nie może zrozumieć stosunków uczciwych i bezinteresownych

Rozpętała się ostatnio w Polsce dziwna kampania dokoła osoby największego z żyjących Jej synów: Ignacego Paderewskiego. Kampania tak dziwna, że aż zastanawiać musi gdzie leży źródło, które ją inspiruje i co jakiś czas podsyca. Komu i w czym przeszkadza ten Wielki Polak, który Ojczyźnie swej przez całe życie ofiarnie służył, nie szczedząc ni swego wielkiego z Bożej łaski talentu, ni wpływów, które dzięki swemu geniuszowi na szerokim świecie nabył, ni wreszcie majątku, póki go posiadał.

Samotnik z Morges

Przed 18 przeszło laty po wykonaniu najcięższej, najczarniejszej pracy, jaką złożono na barki szefa rządu i kierownika polityki zagranicznej odbudowane państwa polskiego w nieprawdopodobnie ciężkich i wprost dla dzisiejszego pokolenia trudnych do zrozumienia warunkach — Ignacy Paderewski usunął się do swej samotni w szwajcarskim zaciszu. Nie chciał osobą swą nikomu w Ojczyźnie przeszkadzać. Nie chciał, by nawet Jego fizyczna obecność w kraju, dla niepodległości i zjednoczenia którego tyle uczynił, mogła kogoś krepować w czasach, gdy zewsząd w coraz to lepszych warunkach materialnych znajdujące się państwo naciskane jest przez różne jednostki oraz całe grupy o... „chleb dobrze zasłużonych...”

Mimo fizycznego oddalenia jednak od Polski Wielki Patriotą żył nią w dalszym ciągu sercem i duchem i dla Niej. Spieszył na Jej pomoc przez nikogo

nie wzywany, zawsze ilekroć potrzeba tego wymagała. Tak było podczas tragicznych dni lipca i sierpnia 1920 r., gdy cały niemal świat zwątpił w naszą zdolność utrzymania świeżo odzyskanej niepodległości. Tak było później, gdy na Zachodzie, a zwłaszcza w Ameryce, czyniła zastraszające postępy rewizjonistyczna propaganda weimarskich Niemiec, wymierzona w nasze Pomorze i nasz dostęp do morza.

Zawsze w służbie kraju

W tych wszystkich okolicz-

nościach Ignacy Paderewski był na swym posterunku służby narodowej. Rozporządzając zwłaszcza w Anglii i Ameryce, wyjątkowymi wpływami, rzucał je zawsze na szalę walki o interesy, dobre imię i honor swego narodu.

Głęboki stosunek uczuciowy, jaki łączy Paderewskiego ze swym narodem, nie mógł Go uczynić głuchym i niewrażliwym na to, co się dzieje w Polsce w czasach ostatnich. Na nasze zmagania wewnętrzne, rozdziewki i walki patrzył On zreszta nie wzrokiem człowieka ja-

kiegoś kierunku czy organizacji politycznej. Myślą, która nim przy rzadkich wystąpieniach kieruje, jest to pragnienie, któremu tak piękny wyraz dał w oświadczeniu, złożonym wysłannikowi naszego pisma (patrz nr 18 „Nowej Rzeczpospolitej” z 30 kwietnia rb.), by „jak najprędzej wybiła ta błogosławiona godzina, w której bratnie dłonie ponad murem dotychczasowych rozdziewków spotkają się w zgodnym uścisku”.

Nie uszanowano, niestety, tych szlachetnych pragnień

Wielkiego Patrioty. Mimo, że we wspomnianym oświadczeniu, ogłoszonym bezpośrednio po mowie katowickiej wicepremiera Kwiatkowskiego, Paderewski wyraźnie podkreśla, iż patrzy na stosunki polskie „z pewnej perspektywy” i sam nie ma najmniejszego zamiaru przyjmować czynnego udziału w ich rozplątaniu, ustępując miejsca młodszym „z całą pogodą ducha i z pełną wiarą w ich najlepsze chęci” — nie powstrzymało to różnych ludzi od podejmowania prób, mających na celu bądź pomniejszenie Jego osoby, bądź rzucenia cienia na Jego pobudki działania.

Nieprzyzwoity atak

Tylko w ten sposób wytłuma czyć sobie można niedopuszczalny atak na Wielkiego Patriotę — „polityka” tego typu, co p. Leon Kozłowski, atak tym bardziej nieprzyzwoity, że atakujący nie mógł nie znać oświadczenia Ignacego Paderewskiego z czerwca 1934 r., iż nie łączyły Go i nie łączą z masonerią żadne stosunki.

Wystąpienie p. Kozłowskiego jest zresztą o tyle zrozumiałe, że wiadomo już mniej więcej dokładnie w czyim interesie i z ramienia jakiej mafii on działa. Mniej natomiast zrozumiałą jest inna próba podważenia autorytetu Paderewskiego, którą podjął żydowski „Nasz Przegląd”. W ogóle musimy tu zaznaczyć, że dziwny ten organ celuje w nieprawdopodobnej wprost linii taktycznego postępowania, zaprzeczającej utarte (Dokończenie na str. 2-giej)

Ciekawy szczegół angielskiej wizyty
Niaktakt wysłannika gdańskiego senatu
i nauczka lorda Coopera

(Od własnego korespondenta „Nowej Rzeczpospolitej”)

GDANSK, 13.8. Przy powitaniu gości angielskich w Gdańsku wydarzył się incydent, wywołany niaktaktem kpt. Scharrenberga, który witał przedstawicieli admiralicji brytyjskiej w imieniu senatu gdańskiego.

Przybywszy na „Enchantress” w towarzystwie wicekonsula angielskiego dra Ericka zwrócił się kpt. Scharrenberg do lorda Coopera po niemiecku z wyrazami zadowolenia, że wizyta jego w Gdańsku pozwoli mu stwierdzić osobiste niemiecki charakter Gdańska. Słowa Scharrenberga przetłumaczył na angielski wicekonsul dr Erick.

Lord Cooper odpowiedział po niemiecku do dra Ericka(!):

„Proszę powiedzieć panu kapitanowi, że słowa jego odnoszą się zapewne do komandora Fren da, który bawi tu z wizytą oficjalną. Ja jestem tu prywatnie”. W ten sposób niaktakownego gdańszczyzanina spotkała zasłużona odprawa.

W związku z wizytą należy zaznaczyć, że zgodnie z traktatami, w razie wizyty wojennego statku w porcie gdańskim przyjmuje go zasadniczo polski oficer komplementacyjny. Jednakowoż gdańskie władze pragnąc przy każdej okazji sugerować „suwerenny” charakter wolnego miasta dążą do tego, aby ich wysłannik przybył

wcześniej na pokład okrętu wojennego niżeli oficer polski.

Ponieważ jak dotąd nigdy się to jeszcze nie udało, w związku z tym dzienniki gdańskie dają się i zwracają zarówno na to jak i na jednoczesne przybycie do portu gdańskiego polskiego kontrtorpedowca „Wicher” — uwagą gości angielskich.

Prasa gdańska dowiodła swej wielkiej naiwności politycznej, sądząc, że angielscy goście będą zajmować się sprawą protokołu dyplomatycznego w Gdańsku, ustalonego zgodnie z obowiązującymi umowami między narodowymi. (T.K.)

Po powrocie...

(h) W najbliższych dniach, podobno już nawet w dniu dzisiejszym powraca do kraju Prezydent RP. Przyjazd Jego zainauguruować ma, jeśli wierzyć pogłoskom obiegającym w kołach zwykle „dobrze poinformowanych” jesienny sezon polityczny.

Jak twierdzi stęgłona fama, będzie on obfitował w sensacyjne posunięcia i zmiany. Mówi się o nawiązaniu pewnych kontaktów ze społeczeństwem, o zmianie gabinetu, o głębokich przemianach w związku — i — w przypuszczalnej konsekwencji — nadchodzących wyborów, o przyspieszonym rozwiązaniu parlamentu i o zmianie ordynacji wyborczej.

Takie pogłoski obiegają społeczeństwo od chwili wszczęcia debaty nad projektami ustaw samorządowych. Pogłoski te płyną z ust

do ust, nabierają na sile, urastają w pewniki, w sensacyjne fakty, które nazajutrz zdystansowane zostają przez jeszcze sensacyjniejsze.

Ile w tym wszystkim jest prawdy — trudno w tej chwili przewidzieć. Od czasów Nowosielec, żyjemy w atmosferze oczekiwania, zapowiadanych zmian, nadziei i niustannych rachub politycznych na to, co się zrobi, wtedy, kiedy się już zmieni. Podobną falę pogłosek przeżywaliśmy już za czasów gabinetu min. Kościalskiego. I wówczas, i po Nowosielcach, okazało się, że wszelkie pogłoski nie miały żadnej podstawy, a nadzieje pozostały tylko — nadziejami.

Tak było dotąd; jak będzie teraz — przekonamy się w najbliższym już chyba czasie...

Konflikt z Litwinowem zaostrza się
Marsz. Woroszyłow grozi dymisją
w razie odwołania Blüchera

(Od własnego korespondenta „Nowej Rzeczpospolitej”)

LONDYN, 13.8. Z Moskwy donoszą, że wczoraj (tj. w piątek 12 bm. o godz. 4 pp. według czasu środkowo-europejskiego), marszałek Blücher odleciał samolotem do Moskwy. Marszałkowi towarzyszą: marsz. Budienny oraz wicekomisarz spr. wojsk. Fedko.

Według panującego w Moskwie przekonania marsz. Blücher otrzymał ma surową nagane (strogij wyговор), za swą działalność pod Czangkufeng, która doprowadziła do tak krwawych rezultatów. Nie brak nawet głosów, iż zostanie on od-

wołany ze wschodniej Syberii i przeniesiony na inne stanowisko do Rosji centralnej.

Obiegają pogłoski, że na ostatnim posiedzeniu rządu doszło do niezwykle ostrego starcia pomiędzy komisarzem spr. zagr. Litwinowem, a marszałkiem Woroszyłowem, który za rzucił Litwinowowi, że ten swoim „intrygami” dyplomatycznym doprowadził do zmarnowania okazji pobicia tak groźnego dla Związku Sowieckiego przeciwnika, jakim jest Japonia. „Podobnie dogodna sytuacja — miał oświadczyć Woroszyłow

— może się już nie powtórzyć. Trzeba być naprawdę wrogiem Sowietów, by nie wykorzystać tak szczęśliwego zbiegu okoliczności”.

W kołach zbliżonych do rządu sowieckiego twierdzą, że po przybyciu Blüchera do Moskwy nastąpi ostateczna rozgrywka pomiędzy nim, a Litwinowem, w której jeden z nich musi bez apelacyjnie przegrać. Na wspomnianym posiedzeniu rządu marsz. Woroszyłow miał również oświadczyć, że w razie odwołania Blüchera — natychmiast zgłosi swą dymisję. (W)

Komu przeszkadza Ignacy Paderewski?

(Dokończenie ze str. 1-ej)

mu ogólnie mniemaniu o inteligencji, sprycie i rozumie „narodu wybranego...“

Uderzyło wszystkich, że w chwili gdy została zdemaskowana na dywersyjna robota p. Kozłowski „Nasz Przegląd“ wystąpił z nowymi „rewelacjami“, które dostarczyły żeru pewnemu typowi prasy polskiej do nowej kampanii przeciwko Paderewskiemu. Kampania ta, w którą usiłowano wciągnąć i „Nową Rzeczpospolitą“ i „Stronnictwo Pracy“, toczy się już blisko miesiąc.

Zamroczenie trwa

Nie zajmowaliśmy się nią dotąd w mylnym, jak się okazuje, przypuszczeniu, że prowadzące ją pisma same z czasem, po bliższym zastanowieniu, zorientują się w jej niewłaściwości, niedorzeczności stawianych pod adresem Wielkiego Polaka zarzutów i szybko się z nich wycofają. Zamroczenie trwa jednak dalej i to nas zniewala do poniższego wyjaśnienia.

Coż stanowi przedmiot wątkowalonych przez tyle czasu „rewelacji“? Oparte są one na ustępach pamletników Paderewskiego, drukowanych w piśmie angielskim, z których „Nasz Przegląd“ przytoczył szczegóły, oświetlające stosunek Paderewskiego do kwestii bojkotu Żydów, organizowanego przez Narodową Demokrację przed wojną i pisma „Gazeta Poranna 2 Grosze“, które toż samo stronnictwo zaczęło wydawać w Warszawie jesienią 1912 r.

Na prośbę Wilsona

Przyznajemy lojalnie, że nie znamy oryginalnego tekstu pa-

mietników i przyjmujemy w dobrej wierze to ich streszczenie, jakie przyniósł „Nasz Przegląd“

Okazuje się więc, że z powodu opinii, która przyłgnęła do Paderewskiego, iż finansuje on w Warszawie wydawnictwo gazety antysemitki, spotkał się on w Ameryce ze zorganizowanymi i nie przebiegającymi w środkach wrogimi wystąpieniami Żydów przeciw sobie, wystąpieniami, które uderzały nie tylko w Jego przedsięwzięcia artystyczne, ale i poważnie utrudniały prowadzoną przezeń akcję społecznonarodową. Paderewski, pragnąc położyć temu kres, na prośbę swego przyjaciela prezydenta Stanów Zjednoczonych Wilsona złożył oświadczenie w formie przyjętej przez ustawodawstwo amerykańskie, iż z przypisywana Mu akcją antysemitką w Polsce nie ma nic wspólnego.

Wbrew woli Paderewskiego

Jakiż, znowu w świetle podanych przez „Nasz Przegląd“ relacji, był prawdziwy stan rzeczy? Ignacy Paderewski wydał „Gazety Porannej 2 Grosze“ finansować nie zamierzał. O tym, że gazeta taka wychodził, dowiedział się w kilka miesięcy po jej ukazaniu od Romana Dmowskiego, który Go poinformował, że Narodowa Demokracja przeznaczyła na ten cel część funduszy, które Paderewski jej ofiarował na cele akcji wyborczej do IV Dumi, uważając wybory za akcję ogólnonarodowego znaczenia.

Dowiedziawszy się o tym nie oczekiwanym dla siebie przeznaczeniu celu, który finansował, Paderewski nie krył bynaj-

mniej w rozmowie z Dmowskim że uważa to za niewłaściwe. Nie podzielał on poglądu przywódcy Narodowej Demokracji, że najważniejszym problemem politycznym polskim w 1912 (na dwa lata przed wojną światową) jest kwestia żydowska, przeciwnie uważał, że problemem takim jest... „nasza niepodległość, nasza wolność“!...

Oto jak wygląda „herezja“, którą ośmielił się w 1912 r. żywić Ignacy Paderewski! Zdałoby się, że mówiąc i pisząc o tych rzeczach dzisiaj, po upływie lat dwudziestu sześciu, należy spojrzeć na nie już z pewnej perspektywy historycznej, która pozwala stwierdzić, czyja przesłanka była słuszniejsza, kto się ew. mylił.

Pomnik - drogowca

Ignacy Paderewski, twierdząc na dwa lata przed wojną, że najważniejszym problemem polskiej rzeczywistości jest problem nadchodzącej niepodległości i wolności narodu polskiego, był cały przepojony tym samym proroczym duchem, który mu kazał już przeszło dwa lata przedtem w roku 1910, w 500 letnią rocznicę zyciostwa pod Grunwaldem ufundować pomnik w Krakowie. Pomnikiem tym dał Paderewski podzielenemu wówczas na trzy części narodowi drogowca według którego powinien on orientować się w tych mrokach, jakie go wówczas zalewały. Trzeba było przeżyć w Krakowie owe niezapomniane dni uroczystości związanych z odsłonięciem pomnika króla Władysława Jagiełły, aby zdać sobie sprawę z tego, jakie wytworzyły one niespożyte zasoby kapitału moralnego, którym naród polski żył w dobie zamiętu i rozdarcia wojennego!!

Mentalność „zpułutych karłów“

I czy można dzisiaj z perspektywy przeszło ćwierćwiecza czynić Ignacemu Paderewskiemu z powodu Jego ówczesnego stanowiska jakiegokolwiek zarzuty? Czy wolno, jak to czynią

np. pewne organy „narodowo radykalne“ i konserwatywne (?!?) w ówczesnych Jego poglądach w kwestii żydowskiej szukać odskoczni do dzisiejszych rozgrywek i budować na tym niepoważne, karkołomne wnioski o rzekomej niezgodności poglądów Ignacego Paderewskiego a tych Polaków, którzy pomni Jego wielkich zasług dla Polski, nie prestają go darzyć uczuciem niezmiennej wdzięczności i uznania, nie szukając dla nich podniety, jak się to niektórym „zapłutym karłom“ zdaje w jakichś korzyściach materialnej natury, które mogą istnieć tylko w ich chorej i zwyrodniałej obyczajami ostatnich lat — wyobraźni!

Jeżeli Ignacy Paderewski mylił się przed 26 laty w ocenie hierarchii najważniejszych polskich zagadnień politycznych, to wraz z Nim mylił się podążający ku temu samemu celowi, tylko inną drogą, Józef Piłsudski oraz cały obóz niepodległościowy, posadzany przeciw w tym czasie przez świeżego chowu antysemitów, iż uprawnia... „żydowską robotę“!

Wiemy jednak dobrze, że nie mylili się w przededniu wielkiej wojny ani Ignacy Paderewski ani Józef Piłsudski, gdy za najważniejszy problem narodowy uważali sprawę niepodległości Polski!

Antysemityzm w Kongresówce i... w Galicji

Jakie zaś były w roku 1912 w Polsce poglądy na kwestię żydowską, to może wystarcza dla dzisiejszych domorosłych krytyków i nieublaganych sędziów takie fakty, jak ten np., że Narodowa Demokracja przeistawiała się wprawdzie świeżo

wówczas na antysemityzm, ale było to jedynie w b. zaborze rosyjskim. W drugiej z kolei dziedzinie, gdzie stronnictwo to wówczas posiadało duży wpływ, w Galicji, żyło ono ciągle jeszcze w świecie pojęć o tzw. Polakach wyznania możeszowego organizowało w Towarzystwie Szkoły Ludowej (TSL) specjalne koła imienia Bernarda Goldmana dla działalności oświatowo - kulturalnej wśród Żydów i szczyliło się tym, że w gronie swoich przedstawicieli parlamentarnych w wiedeńskim Kole Polskim miało dwóch autentycznych „Polaków wyznania możeszowego“ dra. Józefa Golda, posła m. Złoczowa i Rudolfa Galla, posła m. Tarnopola! Ostatni ten mohikanin zasiadał zresztą na ławach poselskich Związku Ludowo - Narodowego jeszcze w Sejmie Ustawodawczym w latach 1919-1922.

Jak śmiesznymi w tych warunkach są wszystkie wnioski na temat stanowiska Ignacego Paderewskiego w odniesieniu do sprawy żydowskiej w Polsce dzisiejszej! Jak mało poważnym posadzanem Str. Pracy, że sprzeniewierza się ono poglądom wielkiego Polaka, że go „oszukuje“ itd...

Trzeba mieć poczucie obowiązku

Obrzydliwa w ogóle jest ta bezceremonialność, z jaką parownie z „Naszego Przeglądu“, „Słowa“, „ABC“, „Czasu“ i „Kuriera Porannego“ usiłują obywatela tej miary, co Ignacy Paderewski, zamknąć w ramach przynależności partyjnej i nie mogą zrozumieć, że gdyby nawet między Ignacem Paderewskim a Str. Pracy istnieły wytoniony się jakiegokolwiek różnice ideologiczno-polityczne — co zresztą całkowicie należy wykluczyć — to i tak w niczym to nie wpłynęłoby na stopień szacunku, czci i uznania, z jakimi do tego wielkiego, nieskazitelnego obywatela odnosi się całe stronnictwo i jego zwolennicy.

Aby to zrozumieć, trzeba jednak mieć poczucie obowiązku, który naród zaciągnął wobec swych wielkich synów i być wolnym od niskich, małych, przyziemnych gier, od których tak się rol nasze dzisiejsze, zakłamane życie polityczne.

COLOSSEUM Początek 4, 6, 8, 10

CHARLIE CHAN
WARNER OLAND
w sensacyjnym filmie
pt
W MONTE CARLO
ZBRODNIĄ

FILM TEN BYŁ WYŚWIETLANY W SŁYNNYM SCOTLAND YARD JAKO WZÓR GENIALNEJ PRECYZJI I LOGIKI W FILMIE

PREMIERA!

WYTWÓRNIA:
20th CENTURY-FOX

KINO EUROPA

pocz. 5, 7, 9, 15

Dziś premiera!

genialna para aktorów

**KATARZYNA HEPBURN
CARY GRANT**

w arcyplikantnej komedii i nieporozumieniach

„DRAPIEŻNE MALEŃSTWO“

Supre produkcja RKO 1938/39

CENY FILHARMONIA
Pocz. 6, 8, 10
gr. 75
zł. 1.-
10
z PAWIĄKA
Batycka, Lubieńska
Węgrzyn, Samberski

ADRIA NASZE STAŁE CENY
Wierzbowa 7 P. 6-8-10
75 b:ikon 1 part. 1 zł
POD FAŁSZYWYM OSKARZENIEM
DITA PARLO — IN KISZYNOW

KINO FLORYDA
Żelazna 61 p. 4, 6, 8, 10
Ceny od 54 gr
OSTATNIE DNI POMPEI
ZŁOTA DZIEWCZYNA

KINO SOKOL p. 9:00
MARSZAŁKOWSKA 89
DZIEWCZĄTKO z VARIETTE
z ANNY ONDRĄ

TEATR MALICKIEJ
Karowa 18, tel. 529-99
CO WIECZÓR O GODZ 8.15
W NIEDZIELE I ŚWIĘTA
o 4.15 i 8.15.

NA FALI ETERU
Kasa czynna od 11 rano cały dzień
oraz „Orbis“, aleja Jerozolimska 39

VICTORIA Marsz. 10:15 W niedz. P. 4.-8-10 i święta
**POŚCIG
za
KAWALEREM**

BALTYK p. 5, 7, 9:15
CHARLES BOYER
w potężnym dr. macie zmysłów
Miłość w kajdanach
„Le bonheur“

RIALTO P. 5:00
MERLE OBERON
w wesołej komedii
ROZWÓD LADY X
ceny od zł 1.09

KOMETA Chłodna 49
DZISIAJ I ZAWSZE
Walka dwóch kobiet, bezwzględnej,
zmysłowej z inteligentną, kochającą
oraz Rewia

CASINO p. cz. 6, 8, 0
Bohst filmu „ICH TROJE“
Bruta Grawille
w filmie
„P.ETNASTOLATKA“

SFINKS Senatorska 29
pocz. 6, 8, 10
Z UŚMIECHEM NA USTACH
w roli gł. Maurice Chevalier
Nasze ceny: 75 gr i 1 zł

KINO TON Pułaska 85
p. 5:15 7:15 9:15
ŻYCIE ULICY
W roli główne:
Luiza Rainer i Spencer Tracy

Restauracja Kawiarnia Dancing **DOLINA SZWAJCARSKA** SZOPE NA 3 Wejście bezpl.
Uwaga! Od 4 bm. przygrywa 10-osobowa orkiestra jazzowa pod dyr. kompozytora LEWANDOWSKIEGO.
Uroczy zakątek Warszawy. Ceny b. niskie. Leżaki. Otw. od 10 r. — 23

Walka z Kościołem i Ojcem św.

Potwarze, kłamstwa i insynuacje
Jak pracuje propaganda hitlerowska poza granicami Rzeszy

BERLIN, 13.8. Dla celów propagandowych Niemcy narodowo-socjalistycznie utrzymują poza granicami Rzeszy liczne agencje i biura, których zadaniem jest przeciwdziałanie wpływom i wrażeniom, wywoływanym w opinii zagranicznej przez nadchodzące z Niemiec wieści, nie przefiltrowane przez cenzurę rządową i partyjną.

Metody pracy tych agencji, występujących oczywiście jako przedsiębiorstwa prywatne, częstokroć są takie, że nieraz muszą być one przez władze miejscowe likwidowane i zakazywane. Tak było np. z rozpowszechnianymi ze Szwajcarii biuletynami IPA (Internationale Presseagentur), których wydawcą jest Franz Burri. Rozpowszechnianie biuletynów tej agencji w liberalnej Szwajcarii zostało zakazane i biuro jej musiało być przeniesione do Wiednia.

Stąd informacje IPA rozsyłane są nadal do prasy zagranicznej w formie periodycznych biuletynów, omawiających najbardziej na gruncie zagranicznym palące dla hitlerowców zagadnienia. Do takich zaś należy w pierwszym rzędzie stosunek narodowego socjalizmu niemieckiego do katolicyzmu. Tej też sprawie IPA poświęca bardzo wiele miejsca, nie szczędząc jadu, insynuacji pod adresem najwyższych nawet dostojników Kościoła i specjalnie fabrykarskich oświadczeń rzekomych katolików i podejrzanych „członków duchowieństwa”.

KŁAMSTWA I POTWARZE

W ostatnim np. komunikacie (z dn. 4.8.1938 r.) IPA powołuje się na jakiegoś anonimowego „duchownego rzymsko-katolickiego”, który jakoby stwierdza, iż „przejęcie władzy przez Hitlera przyniosło wreszcie pokój Austrii”. Za Schuschnigga Kościół co dzień tracił na terenie, od Hitlera obserwowac można wszędzie „wspaniały rozkwit Kościoła”, bowiem „Kościół wie teraz, co jest jego zadaniem”. O tym, co myślał o „rozkwicie” Kościoła biskupi i wierni z Niemiec północnych na mocy zdobytego doświadczenia, anonimowy „kapłan katolicki” nie wspomina, natomiast waży się na twierdzenie, że „poważna liczba biskupów północno-niemieckich myśli, czuje i działa narodowo-socjalistycznie”.

Tymczasem na tej samej stronie biuletynów Internation. Presseagentur znajduje się atak na arcybiskupa Fryburga w Bryzgowii msgra Gröbera, w którym mówi się, że ten dostojnik kościelny, „jak wielu jego kolegów jest przeciwnikiem nowych Niemców” (dosłownie: Er ist wie viele seiner Kollegen ein Gegner des neuen Deutschland)!

Nawiasem mówiąc, IPA rzuca na dostojnego arcybiskupa diecezji fryburskiej ohydny potwarz, insynuując mu związki z Francją i Szwajcarią oraz szczerca przeciw Niemcom. Ośmiela się przy tym IPA wyrażać zdziwienie, że „wiele zaiste trzeba cierpliwości, by zezwalać dalej na działalność tego rodzaju apostoła podżegania (Hetze) i pełnomocnika Watykanu”.

ATAKI NA WATYKAN

Watykanu i sfer kościelnych Intern. Presseagentur szczególnie nie znosi i, nie znając innej broni rzuca śmieszne, kompromitujące „dokumentarności” swoich komunikatów, oskarżanie Kościoła o związki z... międzynarodowym żydostwem i masonerią. W kilku zaledwie wierszach wspomina (i ednakże wspomina!) IPA o doniosłych słowach Ojca św., potępiających wybuły nacjonalizm i antychrześcijańskie teorie rasizmu germańskiego, opatrując je taką „uwagą”: „Czy tego rodzaju polityka watykańska będzie miała dla Kościoła pomyślny skutek, jest bardzo wątpliwe. Polityka ta wciąż porusza się w ramach pojęć, międzynarodowo reprezentowanych przez Żydów i masonów”.

W innym miejscu IPA, pisząc o za-

jęciu na łożo masoniacką kaplicy św. Mikołaja w Castellon w czasie władania w tej miejscowości czerwonych rządów hiszpańskich, dodaje od siebie w formie „komentarza”: „Gdy między Watykanem a łożą pozostają ściśle związki, informacja ta nie może zbyt dziwić”.

OPLUWANIE SCHUSCHNIGGA

Nie może się również dziwić, kto czyta tego rodzaju „informacje” agencji IPA, że nawet w cierpliwej Szwajcarii miano jej dosyć.

Na zakończenie, dla zilustrowania poziomu komunikatów IPA, podajemy tekst umieszczonej tam notatki o b. kanclerzu Austrii Schuschniggu. Brzmi ona:

„Prasa zagraniczna zajmuje się wciąż w pewnych odstępach czasu osobą kanclerza Austrii. Żydowscy, klerykalni, demokratyczni i liberalni dziennikarze światowi nie mogą zrozumieć, że Niemcy nie mogą puścić wolno tego człowieka. Uważamy niemiecki punkt widzenia za zrozumiały sam przez się.

Polityk, który torturą i powrozem(?) prześladował i trapił cały naród, mąż stanu, który interesy politycznego katolicyzmu, żydostwa światowego i międzynarodowej masonerii stawiał wyżej niż prawo i wolność woli narodu do życia i przyznawania się do niemieckiego socjalizmu — taki człowiek zasłużył nie tylko na utratę wolności, ale i prawa do życia.

W każdym innym państwie taki człowiek jak Schuschnigg w pierwszym dniu rewolucji (czyżby w Austrii była w marcu rb. rewolucja? —

przyp. red.) byłby powieszony na pierwszej lepszej latarni. I ani jedna z gazet świata nie zrobiłaby z tego sensacji. Niemcy jednak od pięciu lat innym się mierzy łokciem”.

Jak widzimy z powyższego „propaganda katolicka” hitlerowców za granicą jest zbyt grubymi niemi szyta, by mogła zatrzeć ujemne wrażenie ich stosunku do Kościoła i najwyższej wręcz przeciwną musi wywołać reakcję. (KAP)

Armia francuska miłością i dumą narodu
Jeszcze o Polsce i Lidze Narodów
Pochwały prasy niemieckiej

(Telefonem od własnego korespondenta)

PARYŻ, 13. 8. Zakończenie manewrów francuskich, urządzonych tego roku w Alpach, dało okazję do gorących manifestacji na cześć armii.

Cała prasa stwierdza następujące fakty: 1) antimilitaryzm we Francji zginął bezpowrotnie, 2) naród jest niezwykle przywiązany do armii i darzy ją szacunkiem oraz miłością, jak nigdy dotychczas, 3) armia jest potężna, gotowa do obrony granic ojczyzny i panuje w niej zdrowy duch, gdyż wodzowie jej, zarówno wojskowi, jak i cywilni potrafili uchronić ją od rozkładowych wpływów polityki.

Pétain i Daladier uczynili z armii miecz dla obrony narodu i państwa, a nie narzędzie walk wewnętrznych. Dlatego też Francja patrzy w przy-

szłość z wiarą i pewnością siebie.

Do takich konkluzji dochodzą równocześnie: „Information”, „Journal des Debats”, „La Croix”, „La République”, „L'Action Française”, „L'Oeuvre” itd.

Nowa polityka genewska rządu polskiego wywołała w paryskich kołach politycznych piorunujące wrażenie. Przebiła się ono nawet w sferach dość chłodno nastroszonych wobec Ligi Narodów. Do wrażenia tego przyczynił się niemało entuzjazm, któremu dały wyraz Rzym i Berlin. „Skoro Berlin się cieszy — oświadczył jeden z dyplomatów — „ani Polska, ani Francja nie mają powodu do radości”.

W „Journal des Debats” Bernus poświęca polityce Polski następujące uwagi: „Nie ulega wątpliwości, że Polska swoją decyzją ostatnią postanowiła oderwać się (se detachier) od organizacji genewskiej. Pomimo, że rola Ligi Narodów jest obecnie zredukowana do minimum, decyzja Polski jest niemniejże znamienita, gdyż stanowi dalszy etap na drodze tej polityki, jaką obrała po układzie Hitler — Lipski w roku 1934. Od dnia

tego polityka zagraniczna Polski stała się szczególnie dziwną (particulièrement étrange), a ujawniło się to dobitnie w konflikcie sudeckim, w którym pewna część prasy polskiej stanęła wyraźnie po stronie Berlina, zapominając o położeniu geograficznym Polski i jej składzie narodowościowym, które nie należą do specjalnie pomyślnych”.

Bernus nie wątpi, że „dokona się w opinii polskiej rozumna ewolucja”, lecz „im później ona nastąpi, tym bardziej spotęguje się niebezpieczeństwo grożące dziś Polsce”.

Co się tyczy komentarzy niemieckich, są one oczywiście zasadniczo sprzeczne z komentarzami francuskimi. „W Berlinie” — donosi agencja Havasa — „panuje żywe zadowolenie z powodu decyzji rządu polskiego skasowania swojej delegacji przy Lidze Narodów. Panuje tu przekonanie, że i odmowa przez Polskę reakcji jest już przesądzona, tak, że można być pewnym, iż nastąpi ona podczas nadchodzącej sesji wrześniowej”.

M. in. „Deutsche Allgemeine Zeitung” pochwała postanowienie Polski, twierdząc, że „bezpieczeństwo zbiorowe, którym chwali się jeszcze Liga Narodów stanowi właściwie groźbę dla wolności i bezpieczeństwa Europy. Zrozumiały to państwa, które zerwały, lub przygotowują swoje zerwanie z Genewą”.

(A)

Zgon zasłużonego publicysty

Wczoraj zmarł świetny publicysta i literat sp. Jan Czempieński.

Sp. Jan Czempieński urodził się w r. 1874 w Warszawie; tu kształcił się w 5-tym gimnazjum oraz na wydziale lekarskim i prawnym uniwersytetu. Tu także rozpoczął działalność zawodową w „Kurierze Porannym” (1896—1908) i był sekretarzem tego pisma za redakcji Feliksa Fryzego. Od r. 1915 został członkiem redakcji „Kurierza Warszawskiego”, przechodząc przez rozmaite działy redakcyjne i stając się stałym publicystą tego wydawnictwa.

Poprzednio pracował w „Kurierze Codziennym” (1897—1902), w „Gazecie Polskiej” (1896—1906) i w „Świecie” (1905—1913). Od r. 1904 do 1914 wydawał i redagował „Kurier Świąteczny”. Jednocześnie zasiliał wiele pism swymi felietonami. Pracował też dla sceny. W r. 1902 wystawił w Poznaniu dramat „Walka”. Drobniejsze utwory, jak „Pamiętki”, „Ostrygi” itd., grano na prowincji.

Za pracę swoją Zmarły nagrodzony był złotym krzyżem zasługi, złotym

wawrzynem akademickim oraz orderem francuskiej legii honorowej.

Część felietonów Genta, które przez tyle lat ukazywały się na łamach „Kurierza Warszawskiego”, wyszła jako osobny tom.

Przygotowania przedwyborcze
już się rozpoczęły

W zarządach miejskich większych miast, gdzie przeprowadzone będą na jesieni nowe wybory, czynione już są pierwsze przygotowania.

Biura ewidencji ruchu ludności porządkują obecnie kartoteki, tak, by we właściwym czasie wyodrębnić miana było wszystkich mieszkańców, którzy w rb. kończą 24-y rok życia i będą mieli czynne prawo wyborcze. Na podstawie tych kartotek, ułożone będą listy wyborców.

Z uwagi na to, że większość budżetów samorządowych na rok 1938-9 nie zawiera jakichkolwiek bądź pozycji na koszty związane z przepro-

wadzeniem wyborów, władzom nadzorczym zgłoszone będą do zatwierdzenia wnioski o kredyty dodatkowe na ten cel.

Nowe władze

Warszawskiej Rady Adwokackiej

Z dniem 12 sierpnia nastąpiła zmiana składu wszystkich okręgowych rad adwokackich. W myśl nowego prawa ustroju adwokatury, skład rad adwokackich, których członkowie powołani przez naczelną reprezentację palestry, powiększono w zależności od liczby adwokatów w poszczególnych okręgach apelacyjnych, do 12—24 osób. Nowe rady adwokackie zawiadomiły już NRA i Ministerstwo Sprawiedliwości o podjęciu prac.

Tego dnia również objął władzę nowy zarząd warszawskiej rady adwokackiej z dziekanem mec. Leonem Nowodworskim na czele. Wicedzieka-

nam zostali mecenas Jan Zygmunta Blednow i Władysław Miedzianowski, sekretarzami: Bohdan Suligowski i Jerzy Czerwiński, skarbnikiem Leopold Zaryn, zastępcą skarbnika Stanisław Peszyński, bibliotekarzem Tadeusz Słoiński. Pierwszym rzecznikiem dyscyplinarnym został mec. Feliks Zadrowski, rzecznikami dysc. Albrecht Zygmunta, Józef Chaciński, Jerzy Czarowski, Stanisław Koziółkiewicz, Witold Kotowski, Mieczysław Orlański, Tadeusz Ostaszewski, Janusz Pałęcki, Janusz Rabski, Mieczysław Rudziński, Włodzimierz Szczepański, Stanisław Zieliński.

Legion pastuszków i... legion tenorów
Adw. Hofm i Ostrowski contra Jan Kiepusa

Sąd Grodzki oddział XII przystąpił wczoraj do rozpatrywania „pasjonującego zagadnienia”, czy mistrz Kiepusa w znanym wywiadzie dziennikarskim zniewazył stan adwokacki, czy nie?

Pytanie to niestety nie jest jeszcze definitywnie rozstrzygnięte, gdyż oskarżony, bawiący obecnie za granicą nie stawiał się, a ponadto zarówno oskarżyciel prywatny, jak i pełnomocnicy oskarżonego powołali licznych świadków „do- i odwodowych”, dalszym ciągu zrozumiała sensację.

Między innymi adwokat Hofm i Ostrowski dał wyraz przekonaniu, że samo zestawienie — z jednej strony „szczytnego zawodu” śpiewaka a z drugiej — skromnego zawodu pastuszką i adwokata stanowi swego rodzaju obrazę — oświadczył, że zdaniem jego dla Polski legion pastuszków może mieć większe znaczenie gospodarcze, niż legion tenorów. Sprawę odroczone. Budzi ona w

Czarne chorągwie
nad kopalnią „Wawel”,
Lojalności górników — dyrekcja nie oreniła

KATOWICE, 13. 8. Strajk okupacyjny na kopalni „Wawel” Gwarectwa węglowego w Rudzie Śląskiej trwa w dalszym ciągu i bynajmniej nie zanoś się na jego szybką likwidację. W ciągu dnia wczorajszego przez cały dzień trwały pertraktacje u inspektora pracy z udziałem rady zawodowej oraz dyrekcji Gwarectwa. Ponieważ do soboty rano sytuacja się nie zmieniła, zgodnie ze swym postanowieniem robotnicy rozpoczęli strajk głodowy. Nad szybami kopalni „Wa-

wel” pokazały się czarne chorągwie.

W ciągu piątku robotnicy wytransportowali z kopalni przygotowane do ekspedycji 6 i pół tysiąca ton węgla, co świadczy o ich najlepszej woli i lojalności w stosunku do interesów przedsiębiorstwa.

Do kopalni napływają dary żywności dla strajkujących robotników. Szczególnie wzruszający był trzeci dzień kiedy cała załoga zebrała się na podwórku kopalni na wspólne modły i odśpiewała „Kiedy ranne wstają zorze”.

Obawa przed zemstą Chińczyków Stan wojenny w Szanghaju

Dalsze niepowodzenia japońskie na froncie

SZANGHAJ 13.8. W mieście ogłoszono stan wojenny. Z powodu dziesiątej rocznicy działań wojennych, obawiała się tutaj krwawych demonstracji ze strony nacjonalistów chińskich. W piątek w pobliżu urzędu policyjnego, gmachu poczty i wielkiej przedziałni należącej do Japończyków wybuchły bomby, przy czym dwie osoby poniosły śmierć, a 17 odniosło rany. Na murach pojawiły się masowo odezwy antyjapońskie.

Nad miastem krąży japońskie samoloty, a silne patrole bezustannie penetrują ulice. Panuje ogólna obawa przed zemstą Chińczyków, którzy od dawna już w setkach nielegalnych ulotek zapowiadali „porachowanie się z japońskimi okupantami i ich chińskimi zwolennikami”.

Sytuacja na północ od Jangtse przedstawiła się dla Japończyków coraz gorzej z powodu niesłychanie silnego parcia wojsk chińskich wspomaganych przez nieustanne najoty chińskich bombowców oraz niezwykle śmiałych dywersji partyzantów na tyłach wojsk japońskich.

Śmiałych dywersji partyzantów na tyłach wojsk japońskich.

Odezwa czeskiego zw. oficerów rezerwy Zwołanie najwyższej czeskiej rady wojennej Rozgoryczenie Czechów wobec ustepliwości rządu

PRAGA 13. 8. Pierwszy raport lorda Runcimana, utrzymany jest jakoby w tonie dość optymistycznym — choć sytuacja wygląda raczej pesymistycznie, a to ze względu na rozgoryczenie społeczeństwa czeskiego, które na łamach prasy daje wyraz niezadowoleniu z jednostronnych koncepcji czechosłowackich dla Niemców sudeckich.

Henleinowcy w dalszym ciągu stoją na stanowisku nieustępliwym. Henlein odrzucił zaproszenie m. in. spraw

zagr. Krofty, przesłane mu oraz kilku wybitniejszym przedstawicielom jego partii, na raut wydany na cześć lorda Runcimana. (Chodziło o danie Henleinowi okazji spotkania się z Runcimaniem na terenie towarzyskim). Odpowiedź Henleina uzasadniona jest tym, że po incydentach dni ostatnich, nie może przyjąć tego zaproszenia.

Miarą rozgoryczenia społeczeństwa czeskiego jest odezwa czeskiego związku oficerów rezerwy, w której przestrzegają oni przed zbyt daleko

Strzelanina na Sachalinie Pogłoski o pakcie nieagresji między Japonią a ZSRR

LONDYN 13.8. Na pozycjach pod Czangkuifeng nastąpiło ponowne spotkanie przedstawicieli armii rosyjskiej i japońskiej celem ostatecznego usta-

lenia i stwierdzenia pozycji obu wojsk.

Bilans walk wyraża się cyfrą przeszło 5-000 zabitych i rannych, zniszczone kilkoma wiosek i miasteczek koreańskich oraz północno koreańskich linii kolejowych.

TOKIO sugeruje, iż w czasie trzykrotnych rozmów między ambasadorami Szigemitsu a komisarzem Litwinowem, omówiony został cały kompleks zagadnień Dalekiego Wschodu, a nawet nie jest wykluczonym, że rozważano kwestie dalszej idące. To ostatnie zdanie komentowane jest jako zapowiedź rokowań nad paktem nieagresji między Sowietami a Japonią.

Nadeszły tu wiadomości, że na południowym Sachalinie doszło do wymiany strzelanin pomiędzy sowiecką a japońską strażą pograniczną. Incydentowi temu nie przypisuje się żadnego poważniejszego znaczenia.

Wizyta angielska w Waszyngtonie

LONDYN 13.8. Prasa angielska ma tuje sensacyjną pogłoskę o mającej nastąpić w przyszłym roku, w związku z podróżą do Kanady, wizycie angielskiej pary królewskiej w Waszyngtonie.

Druzgocące zwycięstwo gen. Franco Walencja zabiega o rozejm

Charakterystyczny artykuł Leo Bluma

SALAMANKA 13.8. Wojska gen. Franco złamały ostatecznie opór nieprzyjaciela wdzierając się w głąb jego linii przeszło 8 km. Lotnictwo gen. Franco zbombardowało składy amunicji i magazyny wojskowe w Gandia oraz w porcie Walencji. Straty wyrządzone są bardzo poważne. Zauważono liczne eksplozje.

Premier rządu walencckiego Negrin udaje się w najbliższych dniach do Zurychu wraz z delegacją złożoną z 13 osób. Oficjalnym powodem wyjazdu jest międzynarodowy kongres filozoficzny. Panuje jednak ogólne mniemanie, iż delegacja hiszpańska będzie zabiegać za pośrednictwem sekretariatu Ligi Narodów o rozejm z gen. Franco.

Prawdziwości tej wersji dodaje wyświadczenie h. premiera Bluma na łamach „Populaire” z apelem o mediację w Hiszpanii między obu walczą-

ymi stronami. Wystąpienie to jest tym sensacyjniejsze, iż do niedawna socjaliści francuscy byli przeciwni wszelkiej akcji pacyfikacyjnej, wie-

rzając w zwycięstwo Walencji. Obecnie po załamaniu się desperackiej ofensywy walencckiej nad Ebro lewica francuska zmieniła front.

Policja gdańska poszukuje tajnej radiostacji

GDAŃSK 13.8. (telefonem) Władze policyjne w. miasta energicznie poszukują tajnej stacji radiowej, nadającej audycje

ostro krytykujące stosunki w w. mieście. Do Gdańska sprowadzono specjalne aparaty, mające umożliwić wykrycie stacji.

Prowokacyjny list sen. Wiesnera do premiera Składkowskiego

KATOWICE 13. 8. Organ partii Młodoniemców w Polsce „Der Angriff” z dnia 12 bm. ogłosił niezwykle agresywny w tonie i treści list sen. Wiesnera, wiceburmistrza Bielska, wyślany do premiera gen. Składkowskie

go. List skierowany jest przeciwko ustawie o pasie granicznym. Inż. Wiesner, który dotąd nie raczył się jeszcze nauczyć po polsku, choć czasem wypada mu przewodniczyć radzie miejskiej w Bielsku, insynuuje w tym liście, jakoby ustawa o pasie granicznym miała być skierowana wyłącznie przeciwko Niemcom, mieszkającym na zachodnich rubieżach Rzeszy. Ustawa — twierdzi sen. Wiesner — ma na celu osłabienie, lub nawet znieważenie(?) niemieckiego stanu posiadania i domaga się zmiany.

W związku z tym listem nadmienić należy, że państwo ma prawo i obowiązek zabezpieczyć się na terenach pogranicznych i udaremnić pobyt na nich elementom podejrzanym lub niepewnym. Tak robią obecnie wszystkie państwa, tak też robi i Polska. P. Wiesner nie zaprzeczy, że na zachodniej granicy mieszka wielu Niemców, którzy nie czują się związani z Polską.

77-e naruszenie granicy czeskiej

PRAGA 13.8. W czwartek wylądowały pod Wilkowicami dwa niemieckie samoloty sportowe z Karlsruhe, których piloci oświadczyli, iż nie zorientowali się, że przekroczyli granicę. Jest to już 77-me naruszenie granicy czeskiej przez samoloty niemieckie w ostatnich miesiącach. Sprawa zajęła się policja.

Lustracja półkolonii

W dniu wczorajszym wicekomisarz Rządu na m. st. Warszawę p. K. Jurgielowicz przeprowadził lustrację półkolonii i obozów letnich dla dzieci, prowadzonych przez Stołeczny Komitet Pomocy dzieciom i młodzieży. — Lustracja obłąła półkolonie w Młocinach, Babicach, na Kole oraz na Zdobyczy Robotniczej.

„Linia Zygryda” odcina Francję od Czechosłowacji

LONDYN 13.8. Zdaniem tutejszych kół wojskowych, gorączkowe wykańczanie fortyfikacji tzw. linii Zygryda ma ołbrzymie znaczenie polityczne. Linia Zygryda ma za zadanie uniemożliwić Francji zaatakowanie Rzeszy w związku z francuskimi zobowiązaniami sojuszniczymi, co w konsekwencji zda Czechosłowację na jej własne siły. Ukończenie linii Zyg-

ryda wpłynie, według opinii angielskich kół politycznych, na tok rokowań w sprawie sudeckiej.

Nad ostatecznym wykończeniem fortyfikacji, w samym tylko okręgu Saary pracuje przeszło 15.000 ekspertów technicznych. Wzdłuż całej granicy wykończono już zasadzki przeciwczołgowe, oraz blokhauzy pierwszej linii, znajdujące się co 600 metrów.

Dwa trupy i spalony dworzec Codzienny meldunek z Palestyny

JEROZOLIMA 13.8. Dworzec kolejowy w Bitir pod Jeruzolimą został podpalony przez partyzantów arabskich.

Na szosie Nablus - Jeruzolima znaleziono zabitego Araba, zaś na dro-

dze Jeruzolima - Jaffa — zabitego Żyda.

Na miasto Nablus w związku z dokonaniem tam napadem na bank, nałożono zbiorową grzywnę w wysokości 10.000 funtów.

Wojna paszportowa między Francją a Włochami

PARYŻ 13.8. Władze włoskie wstrzymały z dniem 5 bm. udzielanie paszportów zbiorowych oraz indywidualnych, pragnącym udać się do Francji obywatelom włoskim.

Ponieważ władze francuskie do tej

pory nie otrzymały ze strony włoskiej żadnych wyjaśnień w tej sprawie — wydawanie obywatelom francuskim paszportów na wyjazd do Włoch w celach turystycznych — zostało narazie wstrzymane.

Wynik bohaterskich przelotów Stała komunikacja transatlantycka

PARYŻ 13.8. Dnia 15 sierpnia nastąpi inauguracyjna stałego połączenia lotniczego między Francją a Stanami Zjednoczonymi. Komunikację utrzymywać będzie największy wodnopłatowiec francuski „Lieutenant de Vaisseau Paris”. Statek ten dnia 15 sierpnia opuści lotnisko pod Bajonną i

przez Lizbonę i wyspy Azorskie uda się do Nowego Jorku.

W czasie przelotu wodnopłatowca przez Atlantyk na oceanie znajdować się będzie okręt francuskiego instytutu meteorologicznego „Carmar”, którego zadaniem będzie utrzymywanie łączności radiowej z hydroplanem,

Udział Niemiec w Targach Wschodnich pod znakiem technicznym

Również i w roku bieżącym wystąpi Niemcy na Międzynarodowych Targach Wschodnich we Lwowie w charakterze oficjalnym. Na stoisku grupy niemieckiej zostaną zademonstrowane najnowsze wyroby produkcji niemieckiej, zwłaszcza w dziale technicznym. Wśród eksponatów niemieckich znajdują się najrozmaitsze maszyny i silniki, pily mechaniczne, tokarki, frezarki, narzędziarki, maszyny

drukarskie itp. Ponadto zjawi się w pawilonie niemieckim kolekcja metali zarówno ciężkich, jak i lekkich oraz najnowsze materiały zastępcze. Organizacją niemieckiego pawilonu zajmuje się „Werberat der deutschen Wirtschaft”, który dokłada wszelkich starań, by ekspozycja niemiecka znalazła zwłaszcza w kołach technicznych żywe zainteresowanie.

Nabożeństwo dziękczynne w rocznicę „Cudu nad Wisłą”

Dnia 15 bm. jako w 18 rocznicę „Cudu nad Wisłą” — zwycięstwa oręża polskiego nad bolszewikami, w bazylice Serca

Jezusowego na Pradze o g. 8 rano JE. ks. nuncjusz apostolski Cortesi odprawi uroczyste dziękczynne nabożeństwo.

Uroczysta Akademia w 18 rocznicę „Cudu na Wisłą”

W poniedziałek dn. 15 bm., w 18 rocznicę Cudu nad Wisłą — o godz. 12 m. 30 w wielkiej sali Domu Katolickiego im. Piusa XI przy ul. Noworodzkiej 49 (kino „Roma”) odbędzie się uroczysta akademii - koncert ku czci Najsław. Maryji Panny, zorganizowana przez oddział Kat. Stow. Kobiet przy kościele Dzieciątka Jezus przy ul. Moniuszki. W wykonaniu bogatego programu akademii udział swój przyrzekli: ks. Włodz. Jakowski

(zagajenie) hr. Broel - Platerowa, p. Matylda Lewicka - Polńska, art. opery, M. Ładzanka, art. dr. dyr. Eler towicz (organy), dyr. Langer, Warsz. Chór Cecyliński pod batutą p. St. Bilewicza i orkiestra repr. PKP. pod kierownictwem p. St. Bożeńskiego.

Związki i stowarzyszenia proszone są o przysyłanie pocztów sztandarowych.

ATLANTIC

CHMIELNA 33, pocz. 4. 6. 8. 10

Sensacja nad sensacjami!

„PRZYGODA W SZANGHAJU”

Dolores del Rio. June Lang
George Sanders

Przed obchodem „Czynu Chłopskiego“

Z kół Stronnictwa Ludowego informują, że poza zakazami urzędzenia obchodu „Czynu chłopskiego“, ze względu na bezpieczeństwo, spokój i porządek publiczny w Jarosławiu i w Warszawie, oraz nie udzielanie zezwolenia urzędzenia uroczystości w Zamościu i Lubartowie, odmówiły władze administracyjne zezwolenia na urzędzenie uroczystości w Tomaszowie Lubelskim, wyznaczając miejscowość na krańcu powiatu, wobec czego uroczystość odwołano.

W Suwałkach odmówiono zezwolenia ze względu na bliskość granicy. Przed dwoma laty na obchód ludowy zezwolono.

W Puławach, początkowo zezwolono na obchód, ostatecznie zakazano ze względu na to, że odbywa się dru-

gi oficjalny obchód, wobec czego zachodzi obawa zakłócenia porządku publicznego.

W kilku miejscowościach zostały odebrane działaczom ludowym materiały propagandowe.

Program obchodów „Czynu chłopskiego“ urządzanych przez Str. Ludowe przewiduje złożenie wieńców na grobach Nieznanego Żołnierza, względnie na grobach poległych żołnierzy, wszędzie, gdzie tylko groby te się znajdują.

Na terenie Wielkopolski urządzi-

4000 górników o rzymu prace

KATOWICE 13.8. Spółka akcyjna „Giesche“ w Katowicach postanowi-

Stronnictwo Ludowe obchód „Czynu chłopskiego“ w około 20 powiatach, m. in. dla powiatów: Śrem, Środa, Wągrowiec, Żnin, Września, Kępno, Gniezno, Czarnków, Krotoszyń, Okęlcian, Szamotuły, Gostyń, Wieluń.

30-lecie Związku Prac. Kupieckich w Gdańsku

GDAŃSK 13.8. Związek pracowników kupieckich w Gdańsku, założony

ła uruchomić kopalnię „Kleofas“ w Katowicach — Załężne od kilku lat nieczynną.

Przez cały czas kiedy kopalnia była nie czynna zatrudnionych było na niej 380 górników dla przeprowadzenia prac konserwatorskich. Jak wiadomo węgiel kopalni „Kleofas“ należy do wysokowartościowych.

W dniu wczorajszym przyjęto pierwszą partię robotników w ilości 1200 ludzi.

W dniach najbliższych liczba ta wzrośnie do pełnej normalnej załogi tj. do 4000 ludzi.

Ze Stronnictwa Pracy

ZEBRANIE KOŁA W KRAKOWIE

Odbyło się zebranie Str. Pracy w Krakowie. Zajmujący referat o masonerii wygłosił gen. dr M. Kukiel, przedstawiając powstanie i rozwój masonerii, oraz jej stan i dążenia w obecnej chwili, ze szczególnym uwzględnieniem masonerii polskiej. Licznie zebrani członkowie i sympatycy Str. Pracy wysłuchali z wielkim zainteresowaniem i niesłabnącą uwagą wykładu, dziękując prelegentowi, znanemu historykowi, za wybór aktualnego tematu, jak również doskonałe jego opracowanie.

ZEBRANIE W SKAWINIE

Ostatnio odbyło się zebranie Str. Pracy w Skawinie, w którym wzięli udział zwłaszcza miejscowi robotnicy. Referat społeczno-polityczny wygłosił dr Br. Kuśnierz, prezes zarządu woj. w Krakowie.

ZEBRANIE W CHRZANOWIE

Odbyło się również w Chrzanowie zebranie Str. Pracy. Przy licznych udziałach członków i sympatyków zebranie otworzył prezes koła p. Siostrzonek, a następnie przewodnictwo oddał p. Szwarcowi, prezesowi koła Str. Pracy w Jaworznie. Referat o sytuacji politycznej w kraju wygłosił p. W. Dolewka z Krakowa. W dyskusji m. in. brali udział p. Skurewicz i sekretarz Schmidt. Koło rozwija się bardzo pomyślnie.

OBCHÓD „CUDU NAD WISŁĄ“

W KRAKOWIE

Zarząd wojewódzki Stronnictwa Pracy w Krakowie urządzi obchód „Cudu nad Wisłą“ w dniu 15 sierpnia br. — Program obejmuje mszę św. w kościele OO. Reformatów o godz. 9,15, po czym uformuje się o godz. 9,45 pochód, celem złożenia wieńca na płycie Nieznanego Żołnierza. Następ-

nie delegacja Str. Pracy uda się do kościoła OO. Kapucynów, celem złożenia wieńca na tablicy pamiątkowej śp. gen. Rozwadowskiego. — Po pochodzie odbędzie się akademie w lokalu stronnictwa (ul. Św. Marka 5), na której przemówienie wygłoszą p. dr Kuśnierz i red. Dienstl-Dąbrowa.

3 zł 50 gr z Poznania do Warszawy i z powrotem „Świetne“ metody pozyskiwania „członków“

POZNAŃ, 13. 8. (sp) Donosiliśmy już kilkakrotnie o wyczynach ozonowego Związku Młodej Polski w okolicach Poznania. Związek ten, który grupuje w swoich szeregach najgorzszy element nie może nawet liczyć na jakiegokolwiek poparcie ze strony społeczeństwa.

W obliczu warszawskiego zjazdu ZMP kierownicy terenowi w Poznaniu i okolicy postanowili za wszelką cenę zebrać jak najwięcej uczestników zjazdu. Rozpoczęto wielką kampanię, prowadzoną wszelkimi sposobami i wszędzie, nawet w zakładach pracy. Przyjmuje się ochotników bez względu na to, czy są członkami związku, czy nie, bez względu na wiek i przekonania polityczne. Byłoby ich było jak najwięcej.

Począg, wiozący uczestników zjazdu wyjedzie z Poznania 13 bm. wieczorem, a powróci 16 bm. Przez cały czas uczestnicy otrzymują całkowite utrzymanie. Zarówno koszty podróży, jak i noclegi oraz wyżywienie objęte są kartą uczestnictwa za 3,50 zł.

Dla orientacji podajemy, że koszt przejazdu 3 kl. poc. osobowego z Po-

znania do Warszawy i z powrotem wynosi przeszło 30 zł. Uczestnicy zjazdu z Poznania za tę samą podróż i za dwudniowy pobyt w stolicy płać tylko — 3,50 zł.

Wszystko jedno, czy kolej straci, czy będą ludzie młodzi, czy starzy, czy „sanatorzy“, czy niesanatorzy — byłoby było dużo, jak najwięcej...

Praca w niedzielę pod groźbą utraty chleba

POZNAŃ, 13. 8. (sp) Właściciele większych gospodarstw rolnych, Niemcy, w Wielkopolsce wydzielają swoim słym robotnikom zagony pod uprawę kartofli. Zarobki robotników rolnych są bardzo niskie. Wystarczy powiedzieć, że za najcięższą pracę, tj. w okresie żniwnym robotnik otrzymuje dziennie 1,50 — 2,— zł (oraz całodziennie utrzymanie). Przy takich zarobkach wydzielony zagon ziemi posiada dla robotników ogromne znaczenie i wielokrotnie bez tej ziemi robotnik nie byłby w stanie się utrzymać.

Wykorzystują to Niemcy. Oto w szeregu wypadków żądają, aby robotnicy Polacy pracowali również w niedzielę, a gdy ci stanowczo odmówili, zagrozili im, że w przyszłym roku nie wydzielą ziemi na kartofle.

Robotnicy przed taką groźbą ustąpili. W ostatnie niedziele obserwowaliśmy robotników znaczących żyto, zwożących je do stodół itp. Gwałtu niby żadnego nie ma, albowiem robotnicy sami się na to zgodzili.

Zakaz zjazdu Str. Narodowego w Poznaniu

POZNAŃ, 12.8. (Sp) Pismem z dnia 11 bm. Urząd Wojewódzki w Poznaniu doniósł zarządowi okręgowemu Stronn. Nar., że nie udzieli zezwolenia na zjazd okręgowy, pochody i manifestacje, jakie miały się odbyć w

dniu 15 bm., ponieważ zachodzi obawa naruszenia spokoju i bezpieczeństwa publicznego.

Stronn. Nar. do ostatniej chwili w swych organach świętomarcjańskich reklamowało zjazd, aczkolwiek, mimo że zakaz z województwa dziś dopiero doręczono — było już dawno wiadomym, że zezwolenie nie będzie udzielone. Dziennik Poznański w niedzielnym n-rze stwierdził, że zarząd wojewódzki nie zezwolił na odbycie żadnego zjazdu w ramach województwa.

Zarząd Okr. Stronn. Nar. zdawał sobie sprawę dawno, w związku z tym właśnie organy świętomarcjańskie z dnia na dzień podwyższały liczbę uczestników zjazdu, zapowiadając ogromną manifestację — świadome tego, że wobec nieuniknionego zakazu nikt nie będzie mógł sprawdzić zapowiedzi.

We Wronkach także komisarz

POZNAŃ 13.8. (sp). Rada miejska we Wronkach dokonała wyboru zastępcy burmistrza. Władze nadzorcze dopatrzyły się jednak w wyborze pewnych nieformalności.

Następstwem tego było nieważenie dokonanego wyboru i mianowanie komisarycznego zastępcy burmistrza w osobie notariusza Tadeusza Dutkiewicza.

Książki wikary... i polityka

POZNAŃ 13.8 (sp) W Puławach odbyło się zebranie Związku Włościanek Wielkopolskich. Obecny na zebraniu książk wikary z niewiadomych przyczyn zaatakował grupy demokratyczne, w szczególności Wkpw. Zw. Młodzi.

Wiekisiel, reprezentujący młodzież Stronnictwa Ludowego.

Wśród zebranych stanowisko książk wikarego wywołało wielkie zdziwienie, albowiem wymieniona organizacja nie dała żadnego powodu do narzekań. Przyczyną tego kroku jest prawdopodobnie to, że w pobliskim Chorzewie powstało koło Wkpw. Zw. Mł. Wiekisiel, które niebawem dało się mocno we znaki Stronnictwu Narodowemu, zabierając mu dużo członków.

A książk wikary jest członkiem Stronn. Nar. Czy to jednak w dostateczny sposób tłumaczy wystąpienie książk?

„Czego nas uczy rocznica Cudu nad Wisłą“ Zgromadzenie Stronnictwa Pracy w Łodzi

W nadchodzącą niedzielę dnia 14 bm. o godz. 10 rano w sali Związku Hallerczyków w Łodzi (Piotrkowska 102a) odbędzie się ogólne zgromadzenie członków Str. Pracy.

Wypadki te wywołały wielkie oburzenie. Sprawę tę wzięł w ręce Zw. Robotników Rolnych ZPP.

Na zgromadzeniu tym przedstawił zarząd głównego Stronnictwa Pracy wygłosił odczyt pt. „Czego nas uczy rocznica cudu nad Wisłą“, oraz referat o obecnej sytuacji politycznej i gospodarczej państwa.

Następnie omówiona będzie sprawa zwołania wojewódzkiego zjazdu Stronnictwa Pracy w Łodzi i zaproszenia nań prezesa Rady Naczelnej Stronnictwa Pracy i wodza armii błękitnej gen. Józefa Hallera.

Wojewoda Maruszewski wicemin strem

POZNAŃ 13.8. (sp). W dobrze poinformowanych kręgach politycznych w Poznaniu utwierdziła się wersja, że wojewoda poznański płk. Maruszewski w najbliższym czasie będzie mianowany wiceministrem spraw wewnętrznych. Od dłuższego już czasu krąży pogłoski o ustąpieniu płka Maruszewskiego ze stanowiska wojewody poznańskiego.

Valentine Williams

ZA ŻÓŁTYMI DRZWIAMI

Przekład autorstwa z angielskiego KAROLINY CZETWERTYŃSKIEJ

Spomiedzy drzew wyłoniło się dwóch ludzi. Szli ostrożnie pod górę niosąc coś długiego, czarnego na prowizorycznych noszach. Cox towarzyszyła im trzymając chustkę przy twarzy, jej gwałtowne szlochanie przerywało śmiertelną ciszę.

Rodney został na miejscu jakby skamieniały. Tak go zastała Alina, kiedy w chwilę później wybiegła z domu.

Z okna swojego pokoju, wcześniej niż ci, co byli na dole zobaczyła smutną procesję i zgadła, kto leżał na noszach przykryty kurtką szofera.

Podbiegła natychmiast do Rodney'a. On nie zauważył jej nawet, tak był zapatrzony w nadchodzących. Chciała dopędzić Sholta i Gerry, kiedy zauważyła leżący na trawie list. Podniosła go.

Poznała zdecydowany charakter pisma, tak dobrze jej znany. Kilka słów tylko było nakreślonych: „Rod, przebac mi. Nie mogłam tego przeżyć!“

W tym momencie wielki samochód zjechał przed dom. Manderton wyskoczył pośpiesznie. Za nim wyszło dwóch ludzi w melonikach, którzy stanęli obok samochodu w oczekującej pozie.

Inspektor rozejrzył się wkoło. Dostrzegł Rodney'a, który stał tyłem do domu, i ruszył ku niemu.

Na widok inspektora Alina pośpieszyła do Rodney'a. Nie zwracał na nią uwagi, wpatrzony w zbliżających się ludzi z noszami i wsłuchany w ich ciężkie oddechy, skrzypienie butów i w rozpaczliwy szloch służacej.

Alina spojrzała na inspektora, szybkim ruchem zgniotła list i wsunęła go za bluzkę.

Manderton krzyknął ostrym przenikliwym głosem:

— Panie Rossway! Muszę zadać lady Julii kilka pytań. Może pan ją uprzedzi o moim przybyciu...

Nie skończył. Alina pociągnęła go za rękaw i pokazała palcem przed siebie. Spojrzył. O dwadzieścia kroków od nich położono nosze na trawie. Sholto klekał przy nich, obok stała Gerry kryjąc twarz w dłoniach. Na ten widok wyraz twarzy Mandertona zmienił się momentalnie.

— Czyżby... to była... ona? — spytał.

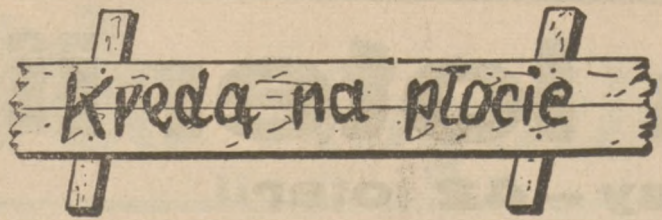
Alina skinęła głową w milczeniu.

Podszedł żywo do Rodney'a, patrząc na niego podejrzliwie. Ale gdy zauważył na twarzy młodego człowieka wyraz niewypowiedzianego bólu, spojrzę nie jego zlągnięto i nic nie mówiąc pośpieszył dalej. Ludzie rozstąpili się przed nim. Spojrzył. Cofnął się i z powagą zdjął kapelusz.

Rodney, oniemiały z żalu i przerażenia, uczuł nieśmiało dotknięcie ciepłej rączki, wsuwającej się w jego rękę. Ścisnął ją i przytrzymał kurczowo.

A przed nimi sunął ku domowi smutny korowód.

KONIEC.

Ile kosztuje sportsmen?

Jeszcze za czasów Katarzyny Wielkiej można było znaleźć w gazetach rosyjskich ogłoszenie tej treści:

„Jest do odstąpienia młoda dziewczyna, bardzo ładna, wysoka, dobrze zbudowana, umiejąca czesać i opowiadać piękne baśnie ludowe”. Wiadomość itd.

Albowiem w tych ponurych czasach „samodzierżawca” człowiek był niczym. Niewolnictwo kwitło, a posiadacz tyłu to a tyłu „dusz” mógł z nimi robić co mu się żywnie podobało. Handlował więc duszyczkami ile wstąpiło.

Pod tym względem, że człowiek jest niczym, niektóre kraje europejskie niezbyt daleko odbiegły od zamierzczliwych prawzorów. Tylko teraz to się inaczej nazywa. Dziś neguje się człowieczeństwo w imię wyższych kombinacji totalistycznych, noszących szumną nazwę „idei”.

Ale handel ludźmi jest dziś zabroniony. Niewolnictwo, do niedawna kwitające w niektórych koloniach znikło pod presją Ligi Narodów, handel żywym towarem, wprawdzie jeszcze prosperuje jako tako, ale ma do pokonania coraz większe trudności.

Natomiast sprzedaż poszczególnych ludzi na rynku światowym ciągle jeszcze pokutuje w poszczególnych dziedzinach i to, niestety, w państwach o wysokiej kulturze. Film i sport są tymi dziedzinami życia, gdzie człowiek ceniony jest na wagę złota..., które można zań uzyskać. Tylko, że porządek jest tutaj odwrócony. Dawniej handlowano człowiekiem dlatego, że był niczym. Dziś handluje człowie-

kiem dlatego, że jest czymś, a właściwie kimś.

Rekord w tej dziedzinie pobił niejaki Bryan Jones, czołowy gracz w piłce nożnej angielskiego klubu sportowego Wolverhampton w Anglii. Jones jest czołowym, angielskim „napastnikiem” i żaden większy mecz reprezentacyjny nie może się bez niego odbyć. Toteż nie dziwnego, że wszystkie kluby angielskie miały na niego apetyt. Wreszcie targu dobił Arsenal płacąc klubowi Wolverhampton odszkodowanie w wysokości 13 tysięcy funtów szterlingów, to jest około 338 tysięcy złotych.

Jak się okazuje klub Arsenal jest nie tylko najbardziej ambitnym, ale i najzamożniejszym klubem angielskim, bowiem transakcję tego rodzaju zawiera nie po raz pierwszy. Za słynnego Davida Jacka zapłacił już bowiem kiedyś temuż klubowi Wolverhampton piękną sumę 10.890 funtów szterlingów, to jest około 285 tys. złotych. Wcale nieźle.

Transakcje tego rodzaju są w Anglii dosyć częste. Tak na przykład Aston Villa zapłacił Portsmouthowi za słynnego Allena 10.755 f. szt. czyli ponad ćwierć miliona złotych, zaś Newcastle wziął 10 tys. f. szt. (260 tys. zł) za Gallachera od klubu Chelsea, i tyleż wziął Blackpool za Doberthy'ego od Manchester City.

Najciekawszym jest to, że ofiara tego sportowego handlu, gracz o rekordowej cenie, Jones otrzymał przy transakcji wszystkiego 10 funtów szterlingów, to jest niecałe 300 złotych. Zrobił więc na tym najmniejszy interes.

A tak znakomicie kopie piłkę...
ORKA

Tam, gdzie koncentruje się zainteresowanie świata W hallu praskiego hotelu podczas misji lorda Runcimana

Hall hotelu „Ambasador” stał się niewątpliwie giełdą wszystkich informacji o sytuacji. Tu korespondenci zagraniczni wychwytyją wiadomości od swych kolegów czeskich, od dyplomatów zagranicznych, (zaglądających na popołudniową siestę, tu urzędują dzień w dzień jeden z wyższych oficerów wywiadu francuskiego, chętnie nastawiający ucha i na to, co mówi dziennikarze, i na to, co między sobą szeptał zadyksani kelnerzy, nota bene konfidencko zaprzyjaźnieni z wywiadem czeskim.

Około godziny 1-ej po południu, w glorii sławy światowych reporterów, jeżdża windą ze swych hotelowych apartamentów, zawsze w towarzystwie ładnej dziewczyny (czasem dwu), starszek Juliusz Sauerwein. Z głębi ciasnego hallu kiwa mu protekcjonalnie dłonią napoły senny, czerwono włosy Knickerbocker, nonszalancko łyska monokl osobistego przyjaciela Mussoliniego i Hitlera — słynnego Ward Price'a, a topniejący w u-

pale wiszącym nad praską ulicą, korespondent United Press — Packard, niby lunatyk biega od stolika, z którego nie znika whisky, do telefonu, który nie przestaje skrzyczeć z Berlinem, Paryżem, Nowym Yorkiem!

Wszyscy tkwią tu, w tym hallu hotelowym, pod czujnym „mikroskopem” oficerów wywiadowczych. „Stu diuje” ich nie tylko Francuz, ale i nie miecki major, który ma podobno w Pradze najobszerniejszą kartotekę i przedstawiciel sowietów pan o wyjątkowo rasowej twarzy, nie mówiąc o czeskim podpułkowniku, zagląającym tu chętnie w południe i wieczorami. „Mikroskop” bada kelnerów, jeszcze chętniej kobiety, które tu siedzą godzinami, chętnie podejmując rozmowę i po czesku i po niemiecku i po francusku, i po rosyjsku, i po hiszpańsku, ba, po grecku!

Są dobrze ubrane, ładnie pachnące, w miarę łatwe. Kręci się między nimi pan o południowym obliczu.

Po południu przyjdzie na słodki

scherry - cognac zatrważająco smukła Anamitka, która w nocy tańczy rzekomo tańce świątynne w jednym z tutejszych dancingów. Uśmiechnięta się do niemieckiego majora, pogwarzny komicznym „pidżynem” z korespondentem wielkiego bulwarowego dziennika paryskiego. Obok niej, przy sąsiednim stoliku dwu eleganckich, starszych panów półszepetem rosyjskim będzie się żarło o jakiś tam procent prowizji za dostarczanie hiszpanom haubice Skody.

Czasami można dojrzeć jak ktoś za „coś” płaci, jak ktoś inny systematycznie liczy otrzymane banknoty. Jak czasami obydwa wnikną w ruchomym kufurze windy, jak zamykają się w kabinie telefonicznej. Konspirują, to znów starają się o pozory całkowitej otwartości, uśmiechając się do kelnerów, szukają wzrokiem oczu portiera, dowcipują, widzą wchodzącą kobietę, a przecież...

Nie wolno nic z tego uszczknąć, nie wolno nic z tego zbagatelizować. Kłębi się w tym hallu hotelowym więcej wiadomości, więcej zapada decyzji i postanowień, niż w gabinetach czernińskie-go pałacu (czeskie MSZ) czy w przestronnych salonach Hradu (siedziba prezydenta Benesa). Trzeba je tylko potrafić wyłowić, wyłuskać z grubej warstwy plotki, odcześć, a następnie pobiec do „Forpress'u” (pokoju dla dziennikarzy zagranicznych na poczcie praskiej) i... dmuchać, dmuchać, dmuchać szybko, żeby wyprzeździć i Sauerweina i Knickerbockera, i Price'a, i Pacl'arada, dokładnie, żeby świat pojął, że oto w sercu Europy pali się ziemia pod nogami.
P.A

„Myślałam, że ludzkie twarze są piękniejsze.” Dziwne wrażenia niewidomej która odzyskała wzrok

W jednym z fachowych pism angielskich znajdujemy ciekawą uwagę lekarza, któremu udało się w drodze trudnej bardzo operacji przywrócić wzrok ślepej od urodzenia dwudziestoletniej dziewczynie.

Przed wszystkim okazało się, że danie możliwości patrzenia osobie, która nigdy nie widziała, nie uszczęśliwiło jej tak bardzo, jakbyśmy sobie to wyobrażali — a nawet stanowiło dla niej pewnego rodzaju niewygodę.

Pierwsze uczucia niewidomej, która nagle przejrzała były raczej

niemiłe. Chodzenie i poruszanie się sprawiało jej liczne trudności.

Niewidoma od dziecka wyrobiła sobie pewne zdecydowane pojęcia o wielu przedmiotach, o rozmiarach przedmiotów i przestrzeni. Z większą łatwością poruszała się w swoim pokoju nie widząc, niż obecnie.

Co najważniejsze jednak, że niewidoma po uzyskaniu wzroku doznała licznych rozczarowań... Powiedziała wprost lekarzowi: „myślałam, że ludzkie twarze są piękniejsze...”

WYSTARCZAJĄCY POWÓD

— Muszę przeczytać list, który otworzyłeś. Widzę, że to pisała kobieta a przy czytaniu zbladłeś.
— Masz rację, to rachunek od twojej krawcowej.

Witold Poprzecki

Krwawe ślady

Obca agentura działa

powieść

— W składzie herbaty...

Gdy taksówka dognała tramwaj przy rynku katowickim, adiutant Kramera właśnie wysiadał.

— Jest! — szepnęła Jadzia, zdenerwowana do ostatnich granic. — Panie! Musimy go mieć...

— Na mokro można? — zapytał Supel.

— Tylko wtedy, jak inaczej nie będzie można. Ale niech się pan postara wziąć go żywcem i całego, bo przecież mamy jeszcze Sibeliusa na głowie.

Tymczasem adiutant Kramera przeszedł przez rynek i udał się w kierunku „Ferdynanda”. Szli za nim oboje z daleka, nie spuszczać go z oczu ani na sekundę, tym bardziej, że zmierzch już zapadał, a w słabym świetle latarni łatwo było zgubić wysmukły szary kształt.

Hałda przy hucie „Ferdynanda” jest zamieszkała od dawna. Ilekroć policja rozsądzi „mieszkania”, wydrążone w zwalach żużla i ulokuje bezdomną nędzę w jakichś barakach — po kilku dniach na hałdzie zjawia się nowa partia bezrobotnych, która draży nowe nory w żużlu. Nory te zakłada się deskami, które imitują drzwi i — „mieszka się” diabłu na chwałę i ludziom z okolicy na utrapienie. Nędza tu mieszka tylko lub występuje i nic więcej. Dlatego też hałda na „Ferdynandzie” jest taką samą plagą

61 okolicy, jak wszystkie zamieszkałe na Śląsku hałdy. Wielkie więc było zdziwienie „Mokrego Emila”, gdy zorientował się, że ten wytworny osobnik, którego ścigają, zmierza właśnie w kierunku hałdy na „Ferdynandzie”...

— Co on tam może mieć za interes? — mruknął do siebie kasiarz. — Chyba idzie ludzi szukać do jakiejś lepszej roboty...

Posuwając się już bardzo ostrożnie doszli do hałdy.

— Niech pani sobie tu przystanie — szepnął „Mokry Emil”. — Dalej ją pójde sam. Jakby pani usłyszała strzał, albo mój krzyk o pomoc, to niech pani strzela z tego — podał jej zwykły straszak — bo głośniejsze. I niech pani tu cierpliwie czeka.

— Pierunie... hyk! Pierunie... nie... hyk! — doszło ich nagle gdzieś z boku. — Pierunie... brr! tu!

Zastygli oboje w oczekiwaniu, ale.. nie było to nic groźnego. To jakiś pijany mieszkaniec hałdy wracał do swej nory. Pijak nie zauważył ich jednak i minął obojętnie, potrąciwszy nieuważnie Jadzię.

— No to idę... — szepnął „Mokry Emil”, gdy czkawka pijanego ucichła w rozpadlinach.

To rzekłszy, zginał od razu gdzieś w ciemnościach zanim się Jadzia spostrzegła.

Została sama. Ten odważny kasiarz poszedł sam jeden przeciw wrogowi o niewiadomej sile, a ona została sama w nieznannej okolicy, pod hałdą, której mieszkańcy tak nieciekawą mieli reputację. Spojrzała w niebo, na którym iskrzyły się już gwiazdy, przez chwilę wsłuchiwała się w sapanie pobliskiej huty, zgrzyty łańcuchów i wagoników, wywołujących żużel, a wreszcie w charakterystyczne dla Śląska pogwizdywanie wentylów bezpieczeństwa przy kotłach parowych. Spod ziemi doszedł ją głuchy odgłos detonacji górniczych, z oddali dał się słyszeć pociąg jadący do Chorzowa, ale z samej hałdy nie było słychać nic...

Tak mijała minuta za minutą w denerwującym oczekiwaniu, kiedy w każdej sekundzie mógł wstrząsnąć powietrzem huk wystrzału, kiedy lada

chwila cisze wieczoru mógł rozedrzcze przeraźliwy krzyk ludzki...

Jadzia poczuła, że rewolwer i straszak rozgrzały się w jej rekach, gorących ze zdenerwowania, a jednocześnie stwierdziła, że „Mokry Emil” ciągle jeszcze nie daje znaku życia...

Tymczasem Supel, opuściwszy Jadzię, kocim krokiem udał się w kierunku rozpadliny, gdzie znikł mu z oczu adiutant Kramera. Przylepiony do zwalu żużla, kasiarz zobaczył, że wytworny młodzieniec przeszedł na drugą stronę hałdy i zapukał do desek, zakrywających jedną z nor.

Otworzono mu natychmiast, a gdy szybko wszedł — zakryto deskami norę z powrotem.

Supel ostrożnie podczołgał się do tych desek i zajął przez szparę do wnętrza.

W czarnej norze, która rozświetlała jedynie kieszonkowa latarka, postawiona na stole, przybysz siedział między dwoma drabami, którzy wyjmowali z kieszeni jakieś papiery, przeglądali je z grubszą i składali na stole. Stąd zabierał je wytworny młodzieniec, który segregując je, słuchał jednocześnie z uwagą tego, co mówił szepciem, żywo gestykulując. Jeden z drabów. Trwało to bardzo długo...

Kasiarz nie mógł jednak usłyszeć, o czym mowa.

Dosłyszał natomiast co innego. Oto niedaleko rozległo się sapanie i czkawka owego pijaka, który wszedł na hałdę. Pijak przystanął o kilka metrów poniżej i w ścianie żużla zaczął wiercić otwór. Supel, który miał słabość do pijaków, wyczuł wzrok, chcąc nim przebić coraz większe ciemności ogarniające hałdę, ale nie mógł dojrzeć, co się pod nim dzieje.

Nagle — zobaczył...

Pijak zapalił zapałkę, w której świetle Supel dojrzał długi sznur zwieszający się ze ściany żużla. Ten sznur pijak zapalił, zgasił starannie zapałkę, wydrapał się szybko na wierzch i — położył na brzegu hałdy swoją osobę.

(Dalszy ciąg nastąpi)

PRENUMERATA MIESIĘCZNA - 2 Zł

REDAKCJA I ADMINISTRACJA
Warszawa, ul. Żgoda 5

Telefony Redakcji: 3.25-08; 3.25-10; 3.25-11
Do rozmów międzymiastowych 3.25-09.

Administracja czynna od 9 - 17

Redakcja: „za wyw. Nowa Prawda Sp. z o.o.”
Redaktor: F. Kwieciński

sekretarz redakcji przyjmuje codziennie od godz. 17-19

Rekopisów niezamówionych redakcja nie zwraca
konto PKO nr 22612, konto rachunkowe nr 218.

CENY OGŁOSZEN

Za wiersz milimetrowy lub jego miejsce na stronie tytułowej - zł 1.25; w tekście zł 0.80; za tekstem - zł 0.40; drobne 15 gr za wyraz; prace poszukiwane i zaofiarowane - 10 gr za słowo. Drobne - najmniej 10 wyrazów. Nekrologi - 50 gr mm, miejsce zastrzeżone 25% drożej; tabelaryczne i bilanse - 50% drożej. Wyrazy tłustym drukiem liczą się podwójnie. Duże litery - liczą się za słowo. Zagraniczne 50% drożej. Komunikaty (N) - 2 zł za mm. Za treść ogłoszeń redakcja nie odpowiada.